

VÅRPROGRAM

17/5 LIMSJÖMORGON,
Samling vid fågeltornet, Norsbro kl. 06.00
Stövlar, fika. Ledare: Staffan Müller.

21/6 KOLLSJÖKVALL,
Samling vid Shell Åkerö kl. 19.00. Stövlar,
myggestift och fika. Ledare: Staffan Müller.
Avgift: 10:-

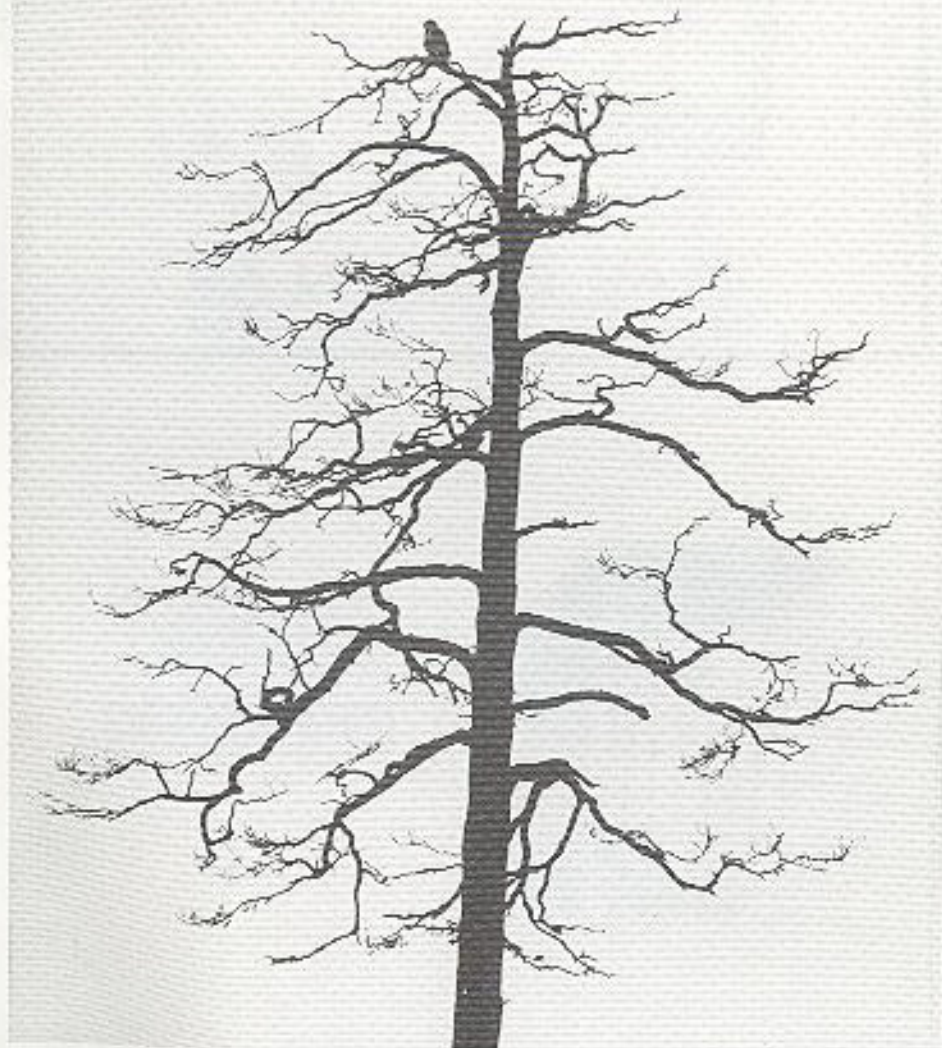
Avgiften 10:- utgör ersättning till de deltagare som ställer upp med bil.

VÄL MÖTT !!!!

Leksands
Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD 1-87

1985-1986

KATALOG
MED ÖVER 1000
PRISVANDA PÅVLAR
FÖR GÖR-DET-SJÄLVAREN
NING SÅ SKICKAR
VI DEN HELT
GRATIS

POSTORDERHUSET
MITT I DALARNA

Butikens öppettider:
Vard. 9.00-18.00 Lörd. 9.00-13.00

CLAS OHLSON AB

780 30 INSJÖN 0247-14000

VÅRA IRIS ÄR ENGA HEMLIGHUS I
VÄLKOMMEN IN TILL VÅRT KONTOUR
OCH HÄMTA NYA KATALOGEN
ÖVER VILOR OCH HEMLIGHUS
TILL SALU!

Leksands
Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD

Ansvarig utgivare: Staffan Müller Sturollasgattu 3
793 00 Leksand Tel. 0247/134 95

Redaktion: Staffan Müller, Kjell Leander,
Ove Östberg och Conny Hansson

Adressändringar: Skriftligen till Bo Alexandersson
Tillasvägen 19 793 00 Leksand

Medlemsavgifter 1987: Vuxna.....50:-
Familjemedlemmar.....25:-
Ungdomar födda 1966 och sen..25:-

Bankgiro:456-4373 Postgiro:438 26 34-6

Tidskriften ges ut 3 ggr./år. Fågelklubbens medlemmar
erhåller tidningen utan kostnad.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

Falsterbo.....4	Hackspettsinventering.....24
Hur många fåglar.....11	Bäcksvalar.....25
Fågelvakten.....12	Årsberättelse.....26
Batteriinsamling.....13	Berguvsprojekt.....28
Tornfalk.....15	Kollejövandring.....30
Limsjön.....16	Vårprogram.....32

Omslagsbild: Ormvråken som spanar efter varen är fångad
av Ragnar Nyberg.

PRESSTOPP FÖR INFORMATIONSBLAD NR 2 1 JUNI 1987
Manus lämnas till Staffan Müller.

Torsdag eftermiddag drar vi iväg med buss från torget i Leksand. 20 förväntansfulla fågelskådare med ryggsäckar, sovsäckar, liggunderlag, tält, kikare, kameror och mycket annat som kan behövas under vistelsen i Falsterbo. Avståndet mellan Leksand och Falsterbo är 75 mil och tar 10 timmar i anspråk. Förutom att följa landskapets många skiftningar genom bussfönstret finns det gott om tid att snacka, kaka godis eller förkovra sig i någon fågelbok. 10 timmar i en buss är trots allt ganska tröttande och om man som jag, mäter 1,90 i strumplästen, är det inte så lätt att hitta en bekväm sovställning på bussätet. Kl. 2.00 på natten är vi framme i Falsterbo, där vi inkvarteras i en gymnastiksal.

Tidigt på fredag morgon beger vi oss till den campingplats där vi ska slå läger. Det är gråkallt och ett lätt duggregn faller. När tälten är resta och någon form av spritköksvaror dryck med tilltugg har lagt sig tillräta i magen bär det iväg mot Nabben.

Där skall vi få guidning av den från radio och tv kände professor Gustaf Rudebeck. En aktad och erfaren man bland fågelskådare med sina 73 år på nacken.

När vi kommer fram till Nabben har det slutat dugga, solen skiner och molnen har dragit österut. Jag tittar ut genom bussfönstret och ser en proper herre i kritstreckrandig kavaj, uppknäppt skjorta, matchande byxor med skarpa pressveck, lågskor och som kronan på verket en svart basker. Om det inte var för ryggsäcken och en kikare av årsmodell -53, där den svarta lacken är så gott som avnött, kan man tro att han tillhör den skara av eleganta golfspelare som cirkulerar här ute. Men detta är Gustaf Rudebeck. En kontrast till många av dagens fågelskådare som ofta liknar amerikanska kustjägare i sina grönspräckliga kamouflagekläder, kraftiga marschkängor och med kikare och kameror som mäter närmare metern.

Att Falsterbo som flyttfågellokal är världsberömd kan jag förstå när jag ser alla bilar från olika nationer som finns parkerade efter den smala vägen ner mot Nabben. Här har Gustaf i över 50 år bedrivit forskning och dokumentation över flyttfågelsträcken. Som person upplever jag Gustaf som en mycket positiv och tillmötesgående man, som gärna delar med sig av sina kunskaper. Vad ser vi då för fåglar? Det jag är mest spänd på är rovfågelsträcken. Eftersom natten var kall och solen börjar värma upp marken, bildas så kallad Termik, d.v.s. den varmluft som frigörs från marken stiger uppåt, något som utnyttjas av bl.a. rovfågel för att få höjd innan de beger sig ut över sundet.

Den gamla fyren utgör ett värdigt signum för detta intressanta hörn av det svenska landskapet. En stor del av våra flyttande fåglar passerar här under några höstveckor.

Fåglar här, fåglar där och där!!!!
överbilt fanns det intressanta observationer att göra.

FLER BILDER FRAN FALSTERBO

Visst besökte vi Gästgiveriet, även om Göte Bergqvist vill göra gällande något annat i texten. Kjell Leander tillsammans med Gustav Rudebeck vid det berömda övergångsstatylet vid Skanörs Gästgiferi

Gustav Rudebeck är en föreläsare och pedagog som saknar motstycke inom svensk fågelvärld. Varje detalj, enskilda rörelser, allt kunde han beskriva till lärdom för besökarna.

Den morgonpiggaste är sparvhöken som ömsom syns på hög höjd och ömsom på mycket låg höjd, jagande någon förskrämd gråsparv runt en buske. Tornfalken syns överallt, ryttlande och spanande för att blixtsnabbt slå till mot ett utsett offer. Lärkfalken är relativt vanlig medan Stenfalken är sparsam. Den i särklass vanligaste rovfågeln under våra 2 dagar är Fjällvråken. Jag kan gissa att ca 500 individer passerar över oss under dessa dagar. Gustaf Rudebeck drar sig genast till minnes hösten -43, då 3-4000 individer passerade under en och samma dag. Uppskattningsvis ett 100 tal Örnvråkar passerar oss medan Bivråken redan har dragit mot sydligare nejder. (1 ex lär någon ha sett). Rödgladan är lätt att känna igen på sin delade stjärt. Någon enstaka Duvhök siktdes också.

När vi står där och spanar upp mot skyn, en del har för övrigt lagt sig ner på rygg, för läsaren skall veta att det känns i nacken att stå och titta rakt upp en hel dag, får vi vara med om något som vi knappast kommer att få uppleva igen, åtminstone inte i Sverige. Upp på himlavalvet glider en riktig tungviktare, som lär mäta 2,5 meter mellan vingspetsarna. GÅSGAMEN. Denna fågel har så vitt man vet för första gången förrirat sig upp till Norden där vi under några minuter får förmånen att följa den på sin väg mot varmare trakter.

Nabben är som bekant till 2/3 omgiven av vatten.

Av sjöfågel som ligger och guppar på vattnet kan nämnas Småskrak, Sjöorre, Svärta, Ejder, Gravand, Storskarv, Tobisgrissla, Knöl- och Sångsvan samt ett 10 tal Prutgäss.

En imponerande syn är också Ejdersträcken, där flera hundra individer drar fram över vattenytan likt en lång orm.

Ett tusental Storskarvar trängs tillsammans med inte fullt så många Sälur på ett rev 500 meter från land.

Av de mera marknära fåglarna kan vi se enstaka flockar av Nötkräka med ca 10 individer i varje flock. Ett 10 tal Forsärlor, lärkor av olika slag, Järnsparv, Hämpling och den fågel som Vår Herre strök av penseln på när han färglade alla de andra fåglarna, Steglitsen.

Enorma flockar av Ringduva sträcker på hög höjd söderut. En del individer ser mindre ut än sina "kompisar" säger någon. Det är Skogsduva säger Gustaf på sin breda lundska. Skogsduvan är mindre och följer ofta med ringduvan på sin resa.

Vi gör dessutom ett besök på den ringmärkningsstation som finns här. En yngling pluckar vant upp vår minsta fågel och visar oss den på nära håll. Att döma av de orange stänken på hjässan är det en Kungsfågelhane.

Klockan är 4 på eftermiddagen och magen börjar knorra. Bussen kommer och hämtar oss för återfärd. Vi som inte har "mer i pungen än vad mor skickat med" återvänder till campingen och spritköken medan de som är mera "stadda" i kassen åker in till samhället för en "finare middag". Jag har för övrigt lagt undan en del slantar till ett utlovat gästgiveribesök nästkommande dag, vilket jag återkommer till.

Intill campingen finns en enorm ljunghed som också är en utmärkt plats för ornitologiska upplevelser. Här finns gott om fågelskådare som gånar sig i kvällssolen.

Fågelsträcken börjar tunna ut när bussen återkommer med resten av manskapet. Den förste som hoppar ur bussen är Gustaf Rudebeck. 1 timme hade Staffan räknat med att han skulle ha tid och lust att följa med oss, nu har det snart gått 12 timmar. Trots sin respektabla ålder tycks han än i dag vara lika förtjust i allt som flaxar, som när han började sin ornitologiska bana. Det sista jag minns av Gustaf, om jag nu minns rätt, är att han går vägen fram med tummen i vädret för att få lift, eftersom han missat sista bussen till Lund.

Efter en lång och händelserik dag kryper vi in i våra tält och somnar. Alla sovar gott utom Kjell Leander som inte får en blund i ögonen. När man som han, är musikalisk och tvingas lysna på snarkningar i olika tonarter och descutor i otakt från 5 tält, då har man det inte lätt.

Lördagens förmiddag ägnas åt fria aktiviteter. Själv beger jag mig ner till Nabben igen. Idag är det mulet och inte alls samma aktivitet bland fåglarna som i går. Däremot är det mycket fågelskådare. Kanske 3-400 st. Vi återsamlas för att bege oss till en insjö som heter Börringesjön. På åkrarna runt sjön syns Grågås och Sädgås med en och annan Bläsgås i flocken. På vattnet finns tusentals med änder, bl.a. Brunand, men p.g.a. det långa avståndet och motljus är de flesta svåra att identifiera. En Häger sitter i ett träd efter sjökanten medan en annan står och lurar vid ett fisknät i vattnet. När vi sett oss mätta på fågellivet vid Börringesjön är det så äntligen dags att mätta våra magar.

En av höjdpunkterna under resan är ett utlovat dignande skånskt smörgåsbord på någon genuin skånsk gästgiverigård. När vår färdledare och tillika kartläsare lyckats få chauffören att vända och backa ett antal gånger, både på E 14 och på småvägar anar jag ugglor i mossen. När vi så äntligen stannar står vi vid OK mackens korvkiosk i Skurup. Eftersom korvkiosken vanligtvis inte brukar servera ett 20 tal gäster åt gången och buffertlagret inte är så stort, så får jag, som står sist i kön, nöja mig med det som blir över.

I mitt fall 3 kokta med bröd och en Ramlösa. Märkliga smörgåsbord dom har i Skåne.

När så kiosken är tömd på sitt innehåll drar vi vidare till Vomb. Även det en känd fågelokal bl.a. för sina enorma flockar av Tofsvipa. För övrigt kan nämnas att under vår färd dit passerades ett 10 tal gästgiverier. Vomb består till en mindre del av kärrmark och resterande del av betesland för bl.a. hästar och kor.

Brun Kärrhök är vanligt förekommande och lätt att ta in i "tuben" när den sitter på någon stängselpinne eller när den flyger fram med lugna vinglag över vegetationen. Någon menar att att en brun är en blå. Även Enkelbeckasinens vibrato hörs över nejden.

Skymningen kommer och det är dags att återvända för ännu en natt i sovsäck. Tidigt på söndag morgon packar vi våra saker och återvänder till Dalom. En minnesrik resa fylld av upplevelser, inte minst Gustaf Rudebeck. En som var med.

ARTLISTA FÖR FALSTERBÖRESAN 1986.

Sparvhök	Rödglada	Brun kärrhök
Blå kärrhök	Tornfalk	Lärkfalk
Stenfalk	Fasan	Tofsvipa
Strandskata	Storspov	Enkelbeckasin
Ljungpipare	Gråtrut	Havstrut
Silltrut	Skrattmås	Fiskmås
Kentsk tärna	Tobisgrissla	Storskarv
Skogsduva	Ringduva	Storlom
Häger	Knölsvan	Sångsvan
Prutgås	Sädgås	Grågås
Bläsgås	Gräsand	Brunand
Gravand	Knipa	Svärta
Sjörre	Sothöna	Ejder
Småskrake	Gåsgås	Ornvråk
Fjällvråk	Bivrak	Duvhök
Turkduva	Tamduva	Tornseglare
Ladusvala	Hussvala	Större hackspett
Sånglärka	Trädpiplärka	Ångspiplärka
Skärpiplärka	Gulärta	Forsärta
Sädesärta	Stare	Nötskrika
Skata	Nötkråka	Kaja
Råka	Kråka	Svart kråka
Järnsparv	Lövsångare	Grancångare
Trädgårdssångare	Kungsfågel	S/v flugsnappare
Stenskvätta	Rödhake	Koltrast
Rödvingetrast	Blåmes	Talgöxe
Nötväcka	Gråsparv	Filfink
Bofink	Bergfink	Grönsiska
Grönfink	Steglits	Hämpling
Korsnäbb	Sävspurv	Gulspurv

HUR MÅNGA FÅGLAR FINNS DET I SVERIGE?

Under vår resa till Falsterbo fanns det många möjligheter till bussprat. Halva fågelklubbens bibliotek forslades med i några väskor och efter ett tag, när man läst om något nytt, uppstod flera diskussionshärdar och ett intressant pokulerande om fåglarna i Sverige satte igång.

Här resonerades om rovfåglarnas olika dräktvariationer, ändornas flyktsilhuetter och bl.a. tättingarnas förekomst i landet. Ja, vilken är vår vanligaste fågel och hur allmän är den?

Lövsångaren.

Det rådde i bussen en stor enighet om att Lövsångaren är den vanligaste fågeln i detta land, men hur många individer finns det?

I tidningen ANSER som ges ut av Skånes ornitologer, gjorde Staffan Ulfstrand och Göran Högstedt ett försök att 1976 uppskatta den totala numerären av de svenska fåglarna. Som grund för uppskattningen låg då bl.a. de rapporter om antalet häckande par som Häckfågeltaxeringen jobbat med under många år.

När uppskattningen gjordes, tittade man således på, hur många par av ex.vis lövsångare, som fanns inom inom en viss naturtyp. Därefter kollade man upp hur stor del av landets yta, som var täckt av just den naturtypen.

Det kan med detta sätt smyga sig in ett stort antal felkällor, men erfarenheten visar, att det i tidigare fall, då liknande skattningar gjorts, har blivit så att den totala numerären har underskattats!

Nå, med dessa bevekelsegrunder, kommer Ulfstrand och Högstedt fram till att det i Sverige finns ca 15 milj. par lövsångare. Ponera att dessa kläcker fram 4 ungar varadera under sommaren. Det skulle innebära, att det vid ett visst tillfälle finns 30 milj. vuxna och 60 milj. unga lövsångare i landet. D.v.s. nittio milj!!!

Redan i barnstadiet kommer en stor del av lövsångarstammen att reduceras. Av olika anledningar, återstår efter häckningssäsongen, enligt Ulfstrand och Högstedt, 3 flygga ungar per par fåglar.

Under vintervistat decimeras sedan stammen ytterligare, så att det i stort återvänder lika många par som föregående år.

Motstående sida:

Lövsångarbo med snart flygfärdiga ungar. 4 ex av de i runda tal 70 milj som flyger på sensommaren.

Foto: Viking Olsson/N

Rapporten som publicerades i ANSER 15 (1976) är mycket intressant och läsvärd, även om man som sagt måste ta de detaljerade siffrorna med en nypa salt.

Mycket har ju också hänt under det decennium som gått sedan publiceringen.

Ex.vis uppges den totala Rosenfinkstammen att vara ca 1500 par. Det är väl snudd på vad som finns i Siljansområdet i dag!

Vidare står att läsa:

- Snatterand ca 100 par (säkert en underskattning).
- Kanadagås ca 1600 par!
- Sångsvan ca 100 par
- Duvhök ca 3000 par
- Glada ca 50 par
- Tornuggla ca 10 par (nu knappast årsviss)
- Sånglärka ca 15 par/kvm odlad mark, d.v.s. 800000
- Trastsångare ca 20 sjungande hanar
- Trädgårdssångare ca 2,5 milj. par
- Stare ca 25 par/kvm öppen mark, d.v.s. 2 milj.
- Bofink ca 11 milj. par
- Mindre korsnäbb ca 500000 par
- Större korsnäbb ca 50000 par

Det verkar som om många av siffrorna antingen har ändrats eller också var bedömningen fel för 10 år sedan.

Ex.vis Staren torde inte ens 1976 ha varit så vanlig som man trott.

En glädjande ökning har med all säkerhet skett ex.vis vad det gäller Sångsvan, Glada och Snatterand, medan arter som Blåkråka, Tornuggla och Mellanspett (ca 15 par 1976) har utrotats.

Det skall bli mycket intressant att ta del av Svensk Fågelatlas, ett synnerligen omfattande verk som just nu sammanställs. Även här ligger många av Svensk Häckfågeltaxerings uppgifter till grund för kommande uppskattningar.

FÅGELVAKTEN 1987

I likhet med de senaste åren, har SOF för avsikt att bedriva den s k fågelvakten, vilken syftar till att hålla koll på den oegentliga verksamhet som kan bedrivas av boplundrare och liknande vid våra ovanliga fåglars bon. Liksom tidigare är DOF:aren Mats Forslund från Krylbo ansvarig. Varje misstänkt aktivitet i våra rovfåglars (eller andra ovanliga arters) revir bör rapporteras till Mats Forslund eller till den lokala kontaktmannen. För vår del innebär det att DU kan ringa:

SÖREN STENBERG tel. 119 93 eller

MATS FORSLUND tel. 0226/114 07

RING HELLRE EN GÅNG FÖR MYCKET, DET ÄR MATS ELLER SÖREN: S SAK ATT BEDÖMA EV. ÅTGÄRDER!

BATTERIINSAMLINGEN

Sedan ett halvår medverkar Fågelklubben i den batteriinsamling som nu påbörjats i kommunerna runt om i landet. På ett stort antal ställen i kommunen kan man lämna sina förbrukade batterier. Holkar finns uppsatta på väl synliga stolar i närhet till affärer, parkeringsplatser, kiosker o.dyl.

ALLA batterier skall återlämnas. Det är sedan vårt ungdomsgång som lärt sig vilka batterier som är "farliga" och skall sorteras ut för vidare frakt till SAKAB.

Hittills har vi sorterat igenom drygt 2000 kg batterier. Av dessa var ca 200 kg alkaliska batterier, medan ungefär 50 kg är att klassa som särskilt miljöfarliga, dvs med innehåll av kvicksilver, kadmium o dyl. Skaffa dig i första hand rent samvete själv först, och se sedan också till att alla andra i din omgivning gör som DU, dvs lämnar i från sig alla typer av batterier när de använts färdigt!

Fågelklubben får en rejäl slant för att vi sorterar åt kommunen. För att inte tala om vilken nytta batterierna gör på SAKAB jämfört med i markerna.

PETER FÄLTMAN är Fågelklubbens kontaktperson i batteriinsamlingen.

HIT MED BATTERIET!!!

ÅTERLÄMNA BATTERIER!

Mindre kvicksilver i naturen

TORNFALKEN SKALL RIKSINVENTERAS

Tornfalken är en av våra mest utsatta rovfåglar. Allra helst tycks den hålla till i det odlade landskapet. Det typiska tornfalksreviret ligger i närheten av vatten. Omgiven av åkrar och snåriga marker bygger den ofta sitt bo i ett gammalt kråkbo beläget i en gran eller furu på en åkerholme eller vid skogs- eller strandkanten. En del av våra Tornfalkar trivs också i det rena skogslandskapet och kan där hitta sin föda, som mest består av smågnagare, på hyggen och vid andra öppningar i landskapet.

Tornfalken är synnerligen beroende av en god gnagartillgång för att den skall häcka.

Under ett normalår brukar vi hitta ca 6 revir i kommunen. Under det extremt gnagarrika året 1984, återfanns ett tjugotal häckningsplatser i Leksand. Under dåliga gnagarår känner vi till enstaka häckningar.

Tornfalkens tillbakagång har väckt Sveriges Ornitologiska Förenings intresse och arten skall nu riksinventeras.

Undertecknad har under senare år försökt att kartlägga Tornfalkens utbredning i vår kommun och Fågelklubben bör kunna avge en skaplig rapport till SOF efter häcknings-säsongen.

Nu uppmanas alla medlemmar att rapportera alla observationer av Tornfalk inom kommunen till mig.

Har du tid och möjlighet, försök också reda ut om falken häckar i omgivningarna. Om man ser fågel vid upprepade tillfällen under häckningssäsongen som omfattar tiden april-juli, är det stor chans att den håller ett revir. Boet kan relativt lätt lokaliseras om man hittar till den dunge där fågel mest uppehåller sig. Leta främst bland tallararna. Hittar Du något som ser ut som ett kråkbo, dvs ett risbo, på några meters höjd, ta en käpp och slå mot stammen, så brukar den ruvande fågel flyga av boet.

Undvik vidare störning under häckningstiden!

Många gånger kan man fram i juli se hela kullen ungar sitta uppradade på en rokal eller liknande. Det är ju också en indikation på häckning!

Spana lite extra efter Tornfalken i år, och glöm inte att rapportera till mig, STAFFAN MÜLLER tel 134 95 eller 61106.

Kontaktman i Dalarna är MATS FORSLUND i Krylbo.

Ryttlande Tornfalk

1984
3/5

LIMSJÖN

Limsjövåren närmar sig. Här följer en förteckning över de fåglar och växter som finns i området. Tanken var att listan skulle publiceras i vårt jubileumsnummer, men av utrymmesskäl fick detta stå över för annat. Fågellistan grundar sig på 40-åriga observationer vid sjön, främst grundade på Gunnar och Sigvard Lind:s iakttagelser. Växtinformationen är hämtad från den inventeringsrapport som Eivor och Rolf Troeng bilade Länsstyrelsens utredning om Limsjön.

FÖRTECKNING ÖVER FÅGELARTER VID LIMSJÖN

SH = Sällsynt Häckare RH = Regelbunden Häckare
 SB = Sällsynt Besökare RB = Regelbunden Besökare
 SS = Sällsynt Sträckare RS = Regelbunden Sträckare
 HF = Historiska Fynd (före 1949)

Storlom	<i>Gavia Artica</i>	SB
Svarthakedopping	<i>Podiceps auritus</i>	RB
Gråhakedopping	<i>Podiceps griseigena</i>	SS
Häger	<i>Ardea cinera</i>	RB
Knölsvan	<i>Cygnus olor</i>	RH
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	RS
Sädgås	<i>Anser fabalis</i>	RS
Grågås	<i>Anser anser</i>	RS
Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	RB
Prutgås	<i>Branta bernicla</i>	SS
Bläsgås	<i>Anser albifrons</i>	SB
Bläsand	<i>Anas penelope</i>	RH

Snatterand	<i>Anas strepera</i>	SS
Kricka	<i>Anas crecca</i>	RH
Gräsand	<i>Anas platyrhynchos</i>	RH
Stjärtand	<i>Anas acuta</i>	RB
Årta	<i>Anas Querquedula</i>	RS
Skodand	<i>Anas clypeata</i>	RS
Brunand	<i>Aythya ferina</i>	RS
Vigg	<i>Aythya fuligula</i>	RS
Bergand	<i>Aythya marila</i>	SB
Ejder	<i>Somateria molissima</i>	SS
Alfågel	<i>Clangula hyemalis</i>	SS
Sjöörr	<i>Melanitta nigra</i>	SS
Svärta	<i>Melanitta fusca</i>	SS
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	RH
Salskrake	<i>Mergus albellus</i>	RS
Småskrake	<i>Mergus serrator</i>	RS
Storskrake	<i>Mergus merganser</i>	RS
Bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	RB
Brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	RB
Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	RS
Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	RB
Sparvhök	<i>Accipiter nisus</i>	RB
Ornvråk	<i>Buteo buteo</i>	RB
Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	RS
Kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>	SS
Fickgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	RB
Tornfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	RH
Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	SS
Lärkfalk	<i>Falco subbuteo</i>	RB
Pilgrimfalk	<i>Falco peregrinus</i>	SS
Örre	<i>Tetrao tetrix</i>	SB
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	SB

Rapphöna	<i>Perdix perdix</i>	SB	Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	RB
Vaktel	<i>Coturnix coturnix</i>	SB	Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	RH
Fasan	<i>Phasianus colchicus</i>	SB	Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	SH
Vattenrall	<i>Rallus aquaticus</i>	RB	Trädläarka	<i>Lullula arborea</i>	SS
Småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	RB	Sångläarka	<i>Alauda arvensis</i>	RH
Kornknarr	<i>Crex crex</i>	SB	Bäcksvala	<i>Riparia riparia</i>	RB
Rörhöna	<i>Gallinula chloropus</i>	RS	Ladusvala	<i>Hirundo rustica</i>	RH
Sothöna	<i>Fulica atra</i>	RH	Hussvala	<i>Delichon urbica</i>	RB
Trana	<i>Grus grus</i>	RH	Trädpiplärka	<i>Anthus trivialis</i>	RH
Mindre strandpipare	<i>Charakrius hiaticula</i>	SS	Ångspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>	RH
Större strandpipare	<i>Charadrius hiaticula</i>	SS	Rödstrupig piplärka	<i>Anthus cervinus</i>	SS
Fjällpipare	<i>Charadrius morinellus</i>	SS	Gulärta	<i>Motacilla flava</i>	RS
Ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>	RS	Sädesärta	<i>Motacilla alba</i>	RH
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	RH	Sidensvang	<i>Bombycilla garrulus</i>	RS
Kärrensäppa	<i>Calidris alpina</i>	RS	Järnsparv	<i>Prunella modularis</i>	RH
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	RS	Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	RH
Dvärgbeckasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>	SS	Näktergal	<i>Luscinia luscinia</i>	SS
Enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>	RH	Blåhake	<i>Luscinia svecia</i>	RS
Dubbelbeckasin	<i>Gallinago media</i>	SS	Svart röstjärt	<i>Phoenicurus ochruros</i>	SS
Morkulla	<i>Scolopax ursticola</i>	RH	Rödstjärt	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	SH
Rödspov	<i>Limosa limosa</i>	SS	Buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	RH
Småspov	<i>Numenius phaeopus</i>	RS	Stenskvätta	<i>Oenanthe oenanthe</i>	RH
Storspov	<i>Numenius arquata</i>	RH	Ringtrast	<i>Turdus torquatus</i>	SS
Svartsnäppa	<i>Tringa erythropus</i>	RS	Koltrast	<i>Turdus merula</i>	RH
Rödbena	<i>Tringa totanus</i>	RS	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	RH
Gluttsnäppa	<i>Tringa nebularia</i>	RS	Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	RS
Skogssnäppa	<i>Tringa ochropus</i>	RS	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	RH
Grönben	<i>Tringa glareola</i>	RH	Dubbeltrast	<i>Turdus viscivorus</i>	SS
Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	RS	Gräshoppssångare	<i>Locustella naevia</i>	RB
Smalnäbbad simsnäppa	<i>Phalaropus lobatus</i>	RS	Flodsångare	<i>Locustella fluviatilis</i>	SB
Bredstjärtad labb	<i>Stercorarius pomarinus</i>	HF	Sävsångare	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	RH
Skrattmås	<i>Larus ridibundus</i>	RH	Kärrsångare	<i>Acrocephalus palustris</i>	SH
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	RH	Rörsångare	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	RH
Silltrut	<i>Larus fuscus</i>	SS	Härmsångare	<i>Hippobolais icterina</i>	RH
Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	RB	Årtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	RH
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	RB	Törnsångare	<i>Sylvia communis</i>	RH
Svarttärna	<i>Chlidonias niger</i>	SS	Trädgårdsångare	<i>Sylvia borin</i>	RH
Tamduva	<i>Columba livia</i>	RB	Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	RH
Skogsduva	<i>Columba oenas</i>	SS	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	RS
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	RH	Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>	RS
Turkduva	<i>Streptopelia decaocta</i>	SB	Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	RH
Gök	<i>Cuculus canorus</i>	RH	Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	RB
Sparvuggla	<i>Glaucidium passerinum</i>	RB	Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>	RH
Kattuggla	<i>Strix aluco</i>	RB	Svart-vit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	RH
Hörnuggla	<i>Asio otus</i>	RH	Stjärtmes	<i>Aegithalos caudatus</i>	RB
Jorduggla	<i>Asio flammeus</i>	RS	Entita	<i>Parus palustris</i>	RH
Pärluggla	<i>Aegolius funereus</i>	SH	Talltita	<i>Parus montanus</i>	RB
Nattskärna	<i>Caprimulgus europaeus</i>	SS	Tofsmes	<i>Parus cristatus</i>	RB
Tornevala	<i>Apus apus</i>	RH	Blåmes	<i>Parus caeruleus</i>	RH
Böktyta	<i>Jynx torquilla</i>	RB	Taloxe	<i>Parus major</i>	RH

Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	RB
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>	RB
Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	SH
Varfågel	<i>Lanius excubitor</i>	RS
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>	RB
Skata	<i>Pica pica</i>	RH
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	RB
Råka	<i>Corvus frugilegus</i>	RS
Kräka	<i>Corvus corone cornix</i>	RH
Korp	<i>Corvus corax</i>	RB
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	RH
Gråsparv	<i>Passer domesticus</i>	RH
Pilfink	<i>Passer montanus</i>	RB
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	RH
Bergfink	<i>Fringilla montifringilla</i>	RS
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	RH
Grönsiska	<i>Carduelis spinus</i>	RB
Hämpling	<i>Carduelis cannabina</i>	RS
Vinterhämpling	<i>Carduelis flavirostris</i>	SS
Gräsiska	<i>Carduelis flammea</i>	RS
Mindre Korsnäbb	<i>Loxia curvirostra</i>	SB
Större Korsnäbb	<i>Loxia pytyopsittacus</i>	SB
Rosenfink	<i>Cardopacus erythrinus</i>	RH
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	RB
Lappspurv	<i>Calcarius lapponicus</i>	RS
Snöspurv	<i>Plectrophenax nivalis</i>	RS
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	RH
Ortolansparv	<i>Emberiza hortulana</i>	SH
Sävsparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	RH
Videsparv	<i>Emberiza rustica</i>	RS

176 arter är observerade vid Limsjön. Av dessa har 90 noterats som häckande. (Ur Inventering av Limsjön, Gunnar Lind, 1979, samt senare rapporter.)

På motstående sida:

Rörsångaren når i Siljansbygden sin nordgräns. Vid Limsjön uppträder den i flera par. Ofta läggs en andra kull som fram i augusti ger ett par "extra" ungar. Bladvassen är Rörsångarens mest naturliga tillhåll, därför är det av största vikt att den vegetationen får vara kvar i Limsjön.

Foto: Viking Olsson/N

Riksvägen drar numera förbi, tvärs igenom vassbältet vid Limsjöns sydvästra hörn. Tidigare hördes här Flodsångare och Kärrsångare. Atminstone den förstnämnda kommer att få det svårt att finna alternativa boplatser.

Foto: Staffan Müller

Vegetationen runt sjön är i många fall avslöjande för vilka fågelarter som kan tänkas finnas där.

Stranden runt sjön är delvis skogbeväxt. Främst finns här lövsly och lövdungar av olika slag. Björken dominerar på vissa områden, medan sälg och vide tränger allt längre ut i våtmarken. Enstaka talldungar finns här också. Ibland häckar Tornfalk och Hornuggla i de högre barrträden. Ringduvan kan återfinnas i de granplanteringar som nu beväxer nedlagd åkermark.

En stor del av stränderna kring norra Limsjön är uppodlade. Ibland odlas spannmål, ibland klöver. Någon gång kan man i klövervallen ha turen att höra Kornknarr eller Vaktel. Tofsvispan och Lärkan är annars karaktärsfåglar vid sjön. I videt hörs ofta Sävsparven sjunga. På Lyckasidan återfinns en del betad ängsmark. Det är främst får som betar rent här. Storspoven finns varje år som häckfågel i dessa marker. I de stubbåkrar som spannmålsodlingen lämnar, kan man under höst och vår se den Blå Kärrhöken jaga lågt över marken. I de blöta markerna som ligger närmast sjöytan, växer Dyfräken, Bladvass och Vasstarr. Fågellivet är här särskilt intressant. Gräshoppssångaren, Sävsångaren, Rörsångaren, Kärrsångaren och ibland Flodsångaren kan framför allt under nattetid höras här.

På de torrare partierna ökar växternas antal. Blås- och Flaskstarr, Kabbleka, Frossört, Kärrspira och Älgört är några arter.

I årnas utlopp i Limsjön är träskmarken mycket svårfrankomlig. Här växer bl.a. Skvattram, Silesår, Missne, Rosling och Ängsull. Tranan får varje år ut en kull ungar i dessa marker. Likaså försöker alltid några av de Skrattnäspar, som tidigare på säsongen misslyckats med sin häckning i södra Limsjön, att bilda nya revir här uppe.

Ute på det som kan betraktas som sjöyta, även om den är starkt igenväxt, återfinns Bladvass, Dyfräken, olika Carexarter, Vattenbläddra, Pilblad och Gäddnate samt enstaka ruggar av Säv.

Småfläckig Sumphöna, något enstaka par av Vattenrall. Gräsand, Kricka, Bläsand och Skäggdopping är några av de häckande arterna vid sjön. Mycket av den naturliga vegetationen kring sjön, har under senare år förändrats. Riksvägsbygget, golfbanan och jordbruket påverkar ständigt innehållet i florin. Detta har både negativa och positiva effekter på fågellivet. I och med att soptippen försvann, försvann också många av de frätande fåglarna som livnärde sig på de näringsrika fröklasarna som många av soptippsväxterna var försedda med.

HACKSPETTSINVENTERINGEN

Flera av våra hackspettsarter har blivit symboler för utrotningshotade djur i det moderna skogsbruket. Fågelklubbens inventering av särskilt intressanta hackspettsbiotoper har pågått sedan 1985. Kommunen är indelad i 7 sektorer som var och en genomsöks i de områden som kan tänkas vara bärare av de ovanliga fåglarna.

VITRYGGIG OCH GRÅSPETT

Under de första året besöktes merparten av de ca 150 lokaler som förutbestämts. Resultatet av inventeringarna var nedslående, åtminstone vad det gällde de mest skyddsvärda arterna Vitryggig och Gråspett. 1986 fick vi önskemål från SQF/DOF att försöka inrikta oss på främst de områden som kan tänkas hysa Vitryggig Hackspett. Ett par obekräftade rapporter av Vitryggig var det enda som kom inom kommunens gränser. Vid ytterligare ett tillfälle rapporterades om Vitryggig Hackspett, men då ett par km utanför kommungränsen.

DÄLIG VAR

1986 blev ett besvärligt inventeringsår. Sträng kyla som övergick i mycket bläsigt väder försvårade letandet. Skarsnön bar dåligt och tillfällena för riktigt goda morgonstunder var få.

Förhoppningsvis kommer vi även i år att kunna ha ett ungdomslag ute i busken under hela häckningssäsongen. Inventeringarna som beräknades bli klara i år, kommer att få minst ett år till på sig innan vi försöker göra en bedömning av läget.

Sören Stenberg och Staffan Müller har redan nu månatliga möten med Skogsvårdsstyrelsen där de befintliga revir som vi känner till anmäls så att så mycket hänsyn som möjligt kan tas.

Tyvärr är Skogsvårdslagen ett bräckligt skydd för fåglarna, men några viktiga hänsyn har tagits, vilket ger en viss förtröstan inför framtiden.

STÄLL UPP SOM RAPPORTÖR!

ALLA OBSERVATIONER AV HACKSPETTAR, MED UNDANTAG AV DEN VANLIGA STÖRRE HACKSPETTEN KAN LÄMNAS TILL PER LINDBERG, tel. 132 77 eller STAFFAN MÜLLER, tel. 134 95.

Backsvalekolonien i Häradsbygden. Foto: Staffan Müller.

PROJEKT BACKSVALA

Under några år har vi vid tillfälle röjt upp kring de spridda Backsvalekolonier som finns i sandbrinkarna längs älven.

Backsvalan är en hotad fågelart.

Många av de naturliga branter som varit bebodda, växer igen och bristen på nya revir är påtaglig.

Tidigare häckade en liten koloni i Vägverkets grusgrop vid vägen mitt emot Jobs Handtryck. Nu växer alsnären sig högt över branten.

I ett litet grustag vid Lånqbacken innan Sunnanäng fanns tidigare ett tjugotal bon. Även här har Al och Vide effektivt täppt till inflygningsvägarna för fåglarna.

Backsvalan är annars inte kräsen. Mitt under pågående täktverksamhet, befolkade några par Olle Bengts grusgrop i Heden. Tyvärr blev sejouren ettårig, eftersom branten måste jämnas till efter avslutad sandtäkt.

Det finns ännu många gamla fina sandbrinkar kvar som är bebodda eller vore lämpliga som boplatser.

Ulf Bond har åtagit sig att mer systematiskt se till att branterna hålls rena. Rapportera de kolonier Du känner till.

Ställ gärna upp i buskröjningsarbetet!

KONTAKTA ULF BOND TEL. 115 08.

ARSBERÄTTELSE FÖR LEKSANDS FÅGELKLUBB 1986

Leksands Fågelklubb har verkat i 10 år. Mycket har hänt genom åren och många är engagerade i olika arbetsuppgifter som föreningen åtagit sig. 1986 har ej inneburit några stora förändringar inom vår verksamhet, men organisationen kring olika arbetsgrupper har blivit fastare och medlemsantalet har fortsatt att öka. Detta är två av många faktorer som gör att det känns meningsfullt att bedriva den verksamhet som fågelklubben bedriver.

DATA
Medlemsantalet är 564. Av dessa är 159 under 25 år. Styrelsen har under året genomfört 4 protokollförda möten.

STYRELSEN har bestått av Staffan Müller ordf., Göte Bergqvist sekr. Bo Alexandersson kassör Hasse Jansen ledamot Henry Pollack ledamot

REVISORER har varit Sigvard Lind Hans-Göran Wessmark

VALBEREDNINGEN har bestått av Sören Stenberg Birger Blomkvist Sven-Olv Hällgren

Följande **ARBETSGRUPPER** har varit verksamma: Tidningsredaktionen, Tornkommitten, Örnutfodringen, Skogskommitten, Berguvsprojektet, Inventeringslagen, Skolinformatörerna, Holk och Bobyggarna samt Backsvaleprojektet

VERKSAMHET
Limsjöbärendet har inte kommit längre sedan vattendomstolen beviljade föreslagna åtgärder. Kostnaderna för restaureringen är så stora att fågelklubben ej kan driva projektet utan kommunens stöd.

Skogsgruppen genomför regelbundna träffar med Skogsvårdsstyrelsen. Genom Sören Stenbergs medverkan samordnas också engagemanget med DOF:s och SOF:s intentioner. Örnutfodringen har liksom tidigare år sedan Sören Stenberg och sedermera Bosse Alexandersson tagit över ansvaret för verksamheten, fungerat oklanderligt.

Berguvsprojektet som följts med stort intresse från olika håll, har över förväntan lyckats med den svåra utplanteringen. Visserligen svalt hanen ihjäl, men honan och ungen har klarat sig bra och vistas i omgivningarna. Den döda hanen har genom DOF:s försorg ersatts med en ny.

Inventeringarna av främst hackspettar i fåbodmarker har fortsatt, om än i mindre utsträckning än som var tänkt. Rapphönsprojektet beställde under året 100 kycklingar för uppfödning och utplantering. Tyvärr uteblev leveransen p.g.a. konkurs hos uppfödaren. Nu är nya kycklingar beställda och skall levereras i juli 1987. Holk- och bobyggarna har under året främst satsat på plattformar för rovfågeln, framtida häckningar får visa om satsningen blir lyckad. Några skolklasser har besökts och guidats i naturen kring skolorna.

Årsgemången har varit välbesökta. Mest minns vi det fina 10-årsjubileet, då ett hundratal medlemmar mötte upp för att lyssna på den synnerligen intressanta Peter Lindberg som på ett bra sätt berättade om projekt Pilgrimsfalk i Sverige.

Av medlemskriften har 3 nummer givits ut. Det senaste numret blev ett dubbelhäfte i fyrfärgstryck som kostat tryckeri och reprofirma stor möda och mycket tid. Föreningens administration och tidningens skrivning, har helt lagts över på en databaserad hantering. Detta har underlättat mycket av föreningsarbetet.

En studiescirkel har varit verksam under våren 1986. Höjdpunkten på fågelåret blev för många den jubileumsresa som delvis bekostades av Fågelklubbens resefond. Under 3 dagar besökte vi Falsterbo och fick en förstklassig guidning av Gustaf Rudebeck från Lund. Rent ornitologiskt blev också resan en fullträff med observationer av bl.a. Gåsgam, flockar av Forsärlor och Glador samt ett tusental rovfåglar.

Fågelklubben har fått kommunens uppdrag att medverka i den s.k. Batteriinsamlingen. Detta kommer att innebära att vi tar hand om sorteringen av de ca 3 ton batterier som årligen insamlas. Jobbet medför också en skaplig inkomst för föreningen.

Dalaradion har i vanlig ordning uppmärksammat vår förening vid ett flertal tillfällen, liksom ortens tidningar. Detta ger oss en värdefull PR för naturvårds- och fågelvårdsarbetet.

Tack vare de stora ideella insatser som sker från många håll, har fågelklubbens ekonomi ej överbelastats, trots stora kostnader.

Avslutningsvis hoppas vi att den kommande 10-årsperioden kommer att medföra minst lika stora framgångar och positiva minnen som det första decenniet medfört.

Ett stort tack till alla dem som på ett eller annat sätt bidragit till Fågelklubbens verksamhet under 1986!

Leksand den 20 februari 1987

Staffan Müller ordf.

AKTUELLT FRÅN BERGUVSPROJEKTET

Den ursprungliga hanen omkom som bekant, under olyckliga omständigheter, en månad efter frisläppandet föregående sommar.

Honan och ungen har dock klarat sig bra och var länge kvar vid voljären. Sena rapporter berättar om två Uvar i Insjön. Det är möjligt för att inte säga troligt att det är "vår" hona med ungen som har setts där.

DOF har lyckats förse oss med en ny hane, som efter några månader nu har börjat hna. Han ska släppas under våren. Låt oss hoppas att han möter ett betydligt trevligare öde än den gamla Uvon.

Vi måste också passa på att tacka de ideella krafter som i ur och skur gjort sina dagliga turer till voljären.

Satsa en slant på UV-projektet när Du betalar in årets medlemsavgift.

Uvungen fotograferad på redets tak av Ulf Bond/UFO

Just i denna tid då man åter börjar hoppas på en ljusare och varmare stund på jorden, möts vi av de tragiska beskederna att Georg Sällstedt och Rolf Troeng har gått bort.

Var och en har på sitt sätt förgyllt så många utflykter och arbetsdagar för oss.

Varför, Georg och Rolf?
Ni hade så mycket kvar att ge!

Staffan Müller

